A. 1835. N°. 147.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 5 December.

GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE GELDERLAND geëxamineerd hebbende de verschillende ontwerpen tot opbouw van een Paleis van Justitie te *Arnhem*, welke, volgens deswege in November des vorigen jaars gedane uitnoodiging bij H. Ed. G. Achtb. zijn ingekomen, hebben den uitgeloofden eersten eereprijs toegewezen aan den vervaardiger van het ontwerp met de spreuk „*hierdoor tot hooger*" en het accessit of den tweeden eerenprijs aan den vervaardiger van het ontwerp met de spreuk „*geregtigheid verhoogt een volk*" en zulks, onder de voorwaarden, welke nader aan beiden de belanghebbenden zullen worden bekend gemaakt. —

Tot narigt van den ontwerper aan welken het accessit is toegewezen, dient, dat, aangezien er nog twee andere ontwerpen ingekomen zijn, welke met dezelfde zinspreuk voorzien waren, H. Ed. G. Achtb. willen hebben te kennen gegeven, dat de onderhavige prijs toegewezen is aan dat ontwerp, hetwelk mede van eene afbeelding van den voorgestelden zijdgevel voorzien was. —

De Heeren ontwerpers worden dienvolgens bij dezen verzocht zich bij den Heere Staatsraad Gouverneur dezer Provincie, als zoodanig bekend te willen maken. —

Arnhem, den 29 September 1835.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.
Ter Ordonnantie van dezelve,
de Griffier der Staten,
J. M. VITRINGA.

FRANKFORT, den 2den December.

Berigten uit Weenen melden, dat de commissie tot onderzoek van de wenschelijke veranderingen in de uniform van het Oostenrijksche leger haar rapport aan den Keizer heeft uitgebragt. Zij heeft koren-blaauwe pantalons voor de gansche infanterie, met uitzondering van de Hongaarsche regementen, voorgesteld. Ook de kavallerie, met uitzondering der huzaren, zou pantalons bekomen. De ligte ruiterij en dragonders zouden schako's in plaats van helmen krijgen. Alleen de kurassiers zouden de helmen behouden.

De Oostenrijksche regering heeft aan eene door de heeren van *Rothschild* opgerigte maatschappij het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg tusschen Weenen en Gallicie toegestaan.

— Den 10den November is te Grosz-Sierakowitz, in Silezie, begraven een man, *Vitus Balzcrek* genaamd, die 101 jaar oud is geworden. Deze man heeft bijna zijn gansche leven in een bosch doorgebragt. Hij bewoonde daar eene hut van klei, en at schier niets anders dan gebradene aardappels. Zijn drank bestond altijd uit water. Als het water 's winters toegevroren was, gebruikte hij sneeuw. Brood en vleesch genoot hij uiterst zeldzaam.

ZWITSERLAND.

Zurich 25 November. Volgens berigten van de Aargausche grenzen, is de eed gisteren te Baden slechts door 6 jongere geestelijken afgelegd. De overigen hebben onderscheidene verklaringen overgelegd. Overigens was het daar volkomen rustig. Te Bremgarten is de eedaflegging aangeboden, wanneer het bisschoppelijke voorbehoud werd toegelaten. De geestelijken kwamen met, zoo als men gezegd had, aan het hoofd hunner gemeenten; maar afzonderlijk kwam er een aantal volk aan; ongeveer twee honderd ondernemende mannen waren in de nabijheid vergaderd, wel zonder wapenen, maar toch blijkbaar om op den eersten wenk bij de hand te zijn ter bescherming van geestelijken, die zij bij derzelver aankomst hunne toegenegenheid te kennen gaven. Door allen werden voorwaarden gesteld. Te Muri waren een paar duizend man vergaderd, die veel leven maakten en dreigden iederen geestelijken, die den eed doen mogt, met stokslagen het land te zullen uitdrijven. Men verklaarde, dat men voorloopig den eed niet doen zoude, maar zich met verzoekschriften tot den grooten raad zou wenden, om uitsluitsel te verkrijgen, hoe het gaat zou met de handhaving der bij de staatsregeling gewaarborgde katholijke godsdienst. Tot eenen optogt naar Aarau toonde men nog al lust; maar niemand bood zich als aanvoerder aan. Volgens latere tijdingen, ging in Bremgarten de spraak, dat men de aangekondigde troepen geen weerstand zou bieden; maar de soldaten zouden spoedig zelf onderrigt zijn, dat men de katholijke kerk op eene wederregtelijke wijze onderdrukte. Naar andere berigten, zouden zich de jonge lieden te Bremgarten gewapend hebben. De regering van Aargau had den 23sten bij meerderheid van stemmen besloten dat er geene troepen in de districten van Muri en Bremgarten zouden binnenrukken, opdat het niet den schijn zou hebben, alsof men den eed door bajonetten wilde afdwingen. Ongeveer 1000 man marscheerden in den namiddag van den 24sten naar Lenzburg en Othmarsingen. In Frickthal heeft, zegt men, de helft der geestelijken den eed gedaan. Het besluit van den op den 25sten te Aarau vergaderden grooten raad wordt nu te gemoet gezien.

Van den 26 November. Volgens geloofwaardige berigten uit het vrije ambt van gisteren, was het aldaar toen rustig, en men scheen ook niet gezind om zich tegen de aanrukkende troepen te verzetten, daar de maatregelen, te Zurich genomen, den ijver wat bekoeld hadden. Desniettegenstaande scheen het volk in de hoogste mate opgewonden en onvoorwaardelijk voor den Paus tegenover den staat te zijn. De Aargausche troepen hadden de wederspannigste districten nog niet bezet. Blijkbaar echter kan alleen eene sterke bezetting dezer districten eene uitbarsting verhoeden, wanneer de groote raad zijne besluiten wil volvoeren.

PARIJS, den 1sten December.

De *Moniteur* behelst eene Koninklijke ordonnantie, waarbij de schout-bij nacht, baron *de Mackau*, wordt benoemd tot gouverneur van Martinique, in plaats van den vice-admiraal *Halgan*, die om zijne terugroeping heeft verzocht. Hij zal het bevel voeren over het observatie-eskader, dat bij de Antilles zal verzameld worden.

De Poolsche uitgewekenen te Parijs hebben op den 29sten November den verjaardag van den jongsten opstand in Polen gevierd. In voorgaande jaren werd hun, zoo als de dagbladen doen opmerken, de vrije viering van dit feest eenigzins moeijelijk gemaakt en steeds gematigdheid in hunne uitlatingen jegens Rusland aanbevolen. Dit jaar echter is hun de vergunning zonder het minste bezwaar verleend, en geenerlei vermaning geschied. Zij hebben dan ook, volgens de berigten, welke de oppositie-bladen mededeelen, nu het feest eens regt hartelijk gevierd. Onderscheidene personen van aanzien waren daarbij tegenwoordig. In de gehoudene aanspraken heeft men den Keizer van Rusland bestendig den tiran van het Noorden genoemd, en de feestelingen met de hoop gevleid, dat Polen wel eerlang van het Russische juk zal verlost worden.

— De jongste berigten uit Lissabon, van den 21sten November, melden, dat de Koningin van Portugal het ministerie veranderd en er een benoemd heeft, aan het hoofd waarvan staat de markies *van Loulé*, behuwd-oom van de Koningin. Men schrijft deze verandering voornamelijk toe aan kuiperijen van hovelingen. Het nieuwe ministerie schijnt te zullen zijn tegen het zenden van hulptroepen naar Spanje; iets dat wel zou stroken met den wenschen van het Portugeesche leger, hetwelk zich tamelijk afkeerig heeft betoond om in Spanje dienst te doen.

BRUSSEL, den 2den December.

Hunne Majesteiten de Koning en de Koningin der Belgen zijn eindelijk gisteren avond om half negen uur op het paleis van Laken teruggekeerd. HH. MM. waren 's avonds te voren om zeven uur van Parijs vertrokken. De Koning had zich door eenen val aan het knie bezeerd, daardoor is zijne wederkomst tot dus verre vertraagd geworden.

'sGRAVENHAGE, den 2den December.

Bij besluit van 27. November jl., heeft het Z. M. den Koning behaagd, den luitenant-generaal *B. J. C. Dibbets*, opperbevelhebber der vesting Maastricht, tot den Nederlandschen adelstand te verheffen, onder genot voor hem en zijne wettige afstammelingen van alle voorregten, welke aan dien stand reeds zijn of later mogten worden verknocht, en zulks met den titel van *Baron*, overgaande op zijne wettige mannelijke afstammelingen bij regt van eerstgeboorte.

Van den 3den December.

Gisteren zijn de pleidooijen in de zaak van den afgezetten predikant *H. P. Scholte c. s.*, voor het hof van appel, bij het hoog-gerechtshof voortgezet geworden. In de eerste plaats heeft de heer *Scholte* de beginselen en zijne handelingen verdedigd, waarna de advocaat *Curtius*, verdediger der overige appellanten, de taak heeft opgevat en uitvoerig dezelve verdedigd.

heid der wet op de handelingen der beschuldigden, en het geoorloofde dezelve, uit het oogpunt der in ons rijk bestaande godsdienstige vrijheid, heeft trachten te betoogen. Het publiek ministerie heeft, bij monde van den substituut-advocaat generaal, den heer *Appeltern*, in den eisch volhard. Daarna zijn de pleidooijen gesloten en is de uitspraak van het vonnis bepaald op den 30sten December.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van woensdag den 2 December.

De vergadering wordt ten $12\frac{1}{2}$ ure geopend. Er zijn, met den voorzitter, 52 leden tegenwoordig. Ook Z. Exc. de Minister van Financien is tegenwoordig. Worden gelezen en goedgekeurd de notulen van het verhandelde in de zitting van Maandag.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, ten aanzien der ligting van de nationale militie voor 1836; welke stukken ter overweging aan de afdeelingen worden verzonden.

Door de centrale afdeeling wordt verslag gedaan op het ontwerp van wet, tot toekenning van gedeeltelijken vrijdom van grondbelasting voor fabrijken, trafrijken, molens, enz.; welk verslag zal worden gedrukt, terwijl de beraadslagingen over het ontwerp aanstaanden Zaturdag zullen worden gehouden.

De heer *van Dam van Isselt* dient aan de kamer in een hem toegezonden request van den kolonel *Gustafson*, waarin deze zich beklaagt over de onwettige handelwijze, welke hij in ons land zou hebben ondergaan, alsmede over een brief, dien hij van den Koning zou hebben ontvangen. Hoezeer het geheiligd regt van petitie bij ons van weinig waarde is, vooral omdat het regt niet erkend is om dezelve aan de ministers te verzenden; zoo zal toch niemand de kamer het regt kunnen betwisten, om petitien te ontvangen. Dit schijnt echter te hebben plaats gevonden, daar het verzoekschrift van den kolonel *Gustafson* ongeopend aan hem is teruggezonden. De spreker verlangt, dat er een streng onderzoek worde bewerkstelligd naar de redenen waarom, en naar de personen door wie zulks is geschied. De heer *Warin* en andere leden ondersteunen dit gevoelen.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, *tot voorziening in de volle rentebetaling der nationale schuld*, op 31 December 1835.

De heer *Romme* kan het ontwerp niet aannemen, omdat, zijns inziens, Noord Nederland tot de betaling dezer renten niet verpligt is, daar de schuldeischers van den staat niet alleen met hetzelve hebben gecontracteerd, maar ook wel degelijk met Belgie. Bij eene weigering der betaling, zullen wel zwarigheden ontstaan, maar die zullen nog veel grooter worden, wanneer men op den eens ingeslagen weg mogt voortgaan. Wie verzekert ons ook, dat de omstandigheden, ten gevolge waarvan deze betaling gevorderd wordt, nog niet tien jaren in denzelfden staat verblijven? Hij beschouwt de vrees, dat eene verwerping der wet op het openbaar crediet zou terugwerken, voor overdreven, en twijfelt niet of in dat geval, zou aan Noord-Nederland door het beschaafde Europa regt gedaan worden. Hij zou wenschen, dat men de eigenaren der landerijen, die, ten gevolge der plaats gehad hebbende inundatien voor de vestingen zoo veel nadeel hebben geleden, eenigzins zou te gemoet komen, waarop zij, op grond van art. 164 der grondwet, aanspraak hebben. Eindelijk beschouwt hij eene onzekere voortduring van onzen tegenwoordigen toestand hoogst schadelijk voor onze morele en materiele belangen.

De heer *van der Star Busman* erkent al het drukkende van onzen tegenwoordigen staatkundigen toestand, en van de betaling, die, als het gevolg daarvan, van ons wordt gevorderd; hij vraagt echter of de plaats gehad hebbende gebeurtenissen door de schuldeischers van den staat moeten worden geleden; of zij ons ontslaan van de verbindtenissen, die wij met die schuldeischers hebben aangegaan; en daar hij die vragen ontkennend moet beantwoorden, zoo gelooft hij ook niet, dat men het regt heeft, om deze volle rentebetaling te weigeren.

De heer *de Bordes* stemt voor het ontwerp, omdat de staat slechts *de facto* was ontbonden, en wel ten gevolge van oproer en geweld, doch de afscheiding nog niet *jure* bestond; dat, zonder erkenning door onze regering, de scheiding slechts eene daadzaak is, welke nog gewettigd behoort te worden; dat bovendien de billijkheid, het wel begrepen staatsbelang, ja de edelmoedigheid, de betaling vorderden.

De heer *Quintus* schetst de nadeelige gevolgen, welke eene verwerping der wet zou veroorzaken, te meer omdat er tot dus verre geene Belgische schuld bestaat, en de afscheiding der Nederlandsche schuld eene onmogelijkheid en ongeregtigheid zijn zoude.

De heer *Luyben* bestrijdt in een uitvoerig advijs de voordragt. Hij acht het onmogelijk, dat $2\frac{1}{2}$ millioen inwoners, welke thans het koningrijk der Nederlanden telt, en die reeds 49 millioen gewone lasten dragen, met eene betaling bezwaard blijven van renten, welke de Belgen regtens moeten voldoen.

De heer *van Dam van Isselt* verheft zich tegen het denkbeeld, dat de Nederlandsche natie *verpligt* zou wezen tot de rentebetaling voor het Belgisch aandeel der schuld. De groote mogendheden hebben dat aandeel erkend. Wij kunnen trouwens daarmede ook niet voortgaan, zonder ons in geldelijke ongelegenheden te brengen, die in het eind tot eene volslagen bankbreuk zouden leiden. De schok daarvan zou zich in geheel Europa doen gevoelen. Het is den redenaar ook niet gebleken, dat alle middelen zijn aangewend, om tot een spoedig einde van de staatkundige onzekerheid te geraken; en hij moet dus getrouw zijn aan hetgeen hij in een comité-generaal heeft verklaard, dat hij, namelijk, op geene wijze, tot voortduring daarvan zou bijdragen.

De heer *Luzac*, die reeds bij vorige gelegenheden met veel klem ten voordeele van deze voordragt gesproken heeft, betoogt ook nu in vele bijzonderheden het raadzame, pligtmatige en billijke van de toetreding tot dezelve. Met volle overtuiging zal hij voor de wet stemmen.

De heer *Donker Curtius* verlangt zoo zeer als iemand de beëindiging der staatsgeschillen; doch vindt geenerlei reden om de voortduring daarvan aan onze regering, maar wel aan de weifelende houding van sommige Europesche kabinetten, en de geheime bedoelingen van Frankrijk en Engeland, te wijten. Wat den tegenwoordigen maatregel betreft, deinst hij terug voor de schrikbarende gevolgen, die eene plotselinge staking der betaling zoude hebben; en vereenigt hij zich met het gevoelen, dat, ofschoon het Koningrijk der Nederlanden *facto* gescheiden, dit nog niet *jure* het geval is, en dus de staat niet van deszelfs algemeene verpligtingen is ontslagen. De heeren *Beelaerts*, *de Jonge*, *van Alphen* en *Frets* verklaren zich mede voor het ontwerp.

De heer *van Nes* houdt het daarvoor, dat de staat niet *facto* is geschokt, maar gescheiden, zoo dat elk der beide groote deelen de helft der lasten dragen moet; dat de Belgen ons, sinds hunnen opstand, zoo vele nadeelen hebben toegebragt, dat hij niet ziet waarom men ook de crediteuren voor hetzelve zou voldoen; dat de billijkheid vordert, dat ieder zijne eigene schulden betaalt; dat hij die zulks niet verkiest te doen, vrij bankbreukig mag worden verklaard; dat jaarlijks de politieke omstandigheden drukkender worden; dat wij geene middelen bezitten om op den duur met deze betaling voort te gaan; en dat hij zich dus verpligt acht, om tegen het ontwerp te stemmen.

Z. Exc. de Minister van financien zegt hoofdzakelijk, dat de regering met smart tot de voordragt van het thans aanhangige ontwerp heeft besloten, want ook zij had zich gevleid dat eenmaal geregtigheid boven geweld zou zegevieren, en dat eenmaal de staatkunde der kabinetten zou medebrengen, om een einde te maken aan de geschillen, welker beslechting reeds sinds zoo lange gewenscht wordt. De regering heeft echter niets gespaard, om die uitkomst te bereiken; geene personele bedoelingen, noch belangen, hebben zulks in den weg gestaan; maar er is steeds uitsluitend op het oog gehouden het duurzaam welzijn, de eer en het behoud van het gezegend Vaderland. Zijne Exc. betoogt vervolgens, dat de voorziening, bij dit wets-ontwerp bedoeld, volstrekt noodzakelijk is en niet vermeden kan worden.

De heer *van Reenen* vereenigt zich niet met ontwerp, omdat hij aan de wijze, waarop de betaling plaats vindt, zijne toestemming niet kan geven.

Geen der leden meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten en gaat men ter stemming over, waarvan de uitslag is, dat het ontwerp, met eene meerderheid van 39 stemmen tegen 12, wordt aangenomen en aan de eerste kamer zal worden verzonden.

Tegen hebben gestemd de heeren *Luyben*, *van Dam van Isselt*, *van Reenen*, *Romme*, *van Nes*, *Tromp*, *Cats*, *van der Gronden*, *van Sytzama*, *Meeuwen*, *Schimmelpenninck* en *Gockinga*.

De vergadering is daarna tot aanstaanden Zaturdag, ten 12 ure, gescheiden.

AMSTERDAM den 3den December.

Beurs van den 2den December.

Wij hadden heden in Spaansche schuldbrieven zeer veel beweging, en dezelve hebben sedert gisteren eene aanmerkelijke daling ondervonden; veelvuldige geruchten waren er in omloop, welke tot dezen achteruitgang bijdroegen; men sprak van onlusten in verscheidene tot nu rustig geblevene provincien; men wilde, dat Bilbao op nieuw door de Carlisten zoude zijn ingesloten; men haalde het Amerikaansch geschil weder voor den dag. Zooveel echter is zeker, dat eergisteren te Parijs Fransche effecten bijna $\frac{3}{4}$ pCt. en Spaansche $2\frac{1}{4}$ flaauwer waren.

Fluctuatien der prijzen.

Spanje. Ardoins openden $47\frac{1}{2}$, klommen een oogenblik tot $47\frac{3}{4}$, vielen allengs tot 47 terug en bleven $47\frac{1}{2}$; groote stukken $46\frac{1}{8}$ à $46\frac{1}{4}$ bij veel handel; Fransche uitgestelde $18\frac{3}{8}$ geopend, tot $17\frac{3}{4}$ achteruitgegaan en 18 gebleven; passive werden in het begin à $13\frac{5}{8}$ gedaan, vielen tot 13 en bleven $13\frac{1}{4}$, deferred van 24 tot 23 verhandeld en $23\frac{3}{8}$ gebleven; in de twee laatstgenoemde soorten was echter de omzet niet aanmerkelijk.

Holland. Alle onze binnenlandsche effecten waren insgelijks tot iets verlaagde prijzen verkrijgbaar: $2\frac{1}{2}$ pCt. openden $55\frac{3}{16}$, doch belangrijke verkoopen deden dezelve tot $54\frac{7}{8}$ achteruitgaan, op welke hoogte zij zich ook souteneerden; 5 pCt. in het begin $101\frac{3}{4}$ later $101\frac{5}{8}$ gebleven; kansbiljetten $24\frac{5}{8}$; bij het openen der beurs, vervolgens tot $24\frac{7}{16}$ gevallen en daarop gebleven; aandeelen handelmaatschappij $124\frac{1}{4}$; nieuwe $102\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$.

Rusland. Weinig handel in al deze schuldbrieven; oude $104\frac{5}{8}$; nieuwe $104\frac{1}{2}$; Russen van 1831 en 1833 zijn à $96\frac{5}{8}$ gedaan; eenige kleine postjes roebels werden gedaan à $68\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ en 68 en bleven tot den laatsten koers aangeboden.

Oostenrijk. 5 pCt. metaliek bleef $98\frac{3}{4}$; nieuwe Weener aandeelen 716 en 718.

Columbia, belangrijk flaauwer, van $23\frac{3}{4}$ tot $\frac{3}{8}$ gedaan; coupons $5\frac{5}{8}$;

Brazilie $85\frac{3}{4}$ à $\frac{5}{8}$.

Beurs van den 3den December.

De heden ontvangene Fransche dagbladen behelzen niet die nadeelige tijdingen, welke men gisteren nopens Spanje verspreid had; echter schijnen er te Barcelona eenige onlusten voorgevallen te zijn. Nopens de Amerikaansche kwestie was men nog niets geruster te Parijs.

Alle Spaansche schuldbrieven hadden heden een veel williger aanzien, hetwelk ook met de overige het geval was; doch over het algemeen was de handel niet aanmerkelijk.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Spanje. Ardoins kleine stukken $48\frac{1}{4}$; dito groote $47\frac{3}{8}$; passive $13\frac{7}{8}$ à 14; Deferred $23\frac{3}{4}$ à 24; Fransche uitgestelde $18\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{8}$ à $\frac{3}{16}$; 5 pCt. $101\frac{3}{4}$; kansbiljetten $24\frac{5}{8}$; oud sijndikaat 95; dito nieuw $79\frac{1}{4}$; aandeelen handelmaatschappij $124\frac{1}{2}$.

Wet tot bescherming van den Landbouw.

(Vervolg van No. 140.)

Vervolgens onderzoeken de schrijvers, wie hunne tegenstanders zijn; maar, ter vermijding van het verwijt van scherpte en onbeleefdheid jegens andersdenkenden, bepalen zij zich tot het doen der vraag aan die andersdenkenden; of zij den graan-

handel, zoo als die thans bestaat en gedreven wordt, kennen? Zij gelooven, dat de minder met den graanhandel bekenden ter goeder trouw mede bouwen, en het ingeworteld vooroordeel tegen beperkende maatregelen overhaalt, om zich tot den tegenstand onder de leus: geene graanwet, *quand même*, te scharen, zonder verder te onderzoeken en te beseffen, dat, wanneer alle volken zich tegen ons te wapen stellen, wij onmisbaar het slagtoffer onzer verkleefdheid aan vorige stellingen moeten worden. Zij houden het er voor, dat de commissie-handel de waarheid der stelling bewijst, dat het hun niet te doen is om wezenlijken graanhandel, welke in- en uitvoert, en welke dus veel vrijer in entrepôt en voordeelig, door lager' prijs, kan werken, dan wanneer hij met den verbruiker gelijk staat; dat door eenige verbetering van den binnenlandschen handel het algeheele vertier aan onze bakkerij voor den buitenlander zal verminderen, en vooral, dat de aanmoediging van nationalen graanbouw ons van de verpligte noodwendigheid, om vreemd graan te gebruiken, met der tijd, eenigermate kan en zal ontlasten; dat de tegenstanders weinige belangstelling betoonen voor de nationale scheepvaart, naardien dan eerst de 10 pCt. restitutie, aan nationale bodems toegekend, waarde voor dezelve heeft, wanneer de buitenlander verpligt wordt hun tot zijn voordeel in de bevrachting eenige voorkeur te geven.

Maar, vraagt men, welke zullen de vruchten zijn, wanneer aan de wenschen der tegenstanders van de wet voldaan wordt. Eerstelijk, de door hen zoo zeer aangeprezene vermindering van graanbouw in *Nederland*, en dien ten gevolge meer en meer toenemende afhankelijkheid van vreemden, om bij deze ons brood te moeten koopen. Maar, daar bij alle in het groot handelende volken een entrepôt een onmisbaar vereischte is, zoo zullen wij, bij het ontbreken van hetzelve, zeer bezwaarlijk bij elders opkomende behoeften, door lagen prijs en voorraad, tot den uitvoer kunnen mededingen, doch integendeel de markten onzer zeesteden tot eenvoudige consumptie-markten veroordeeld zien, waar de bakker zijne wekelijksche voorziening doet, koopende hetgeen door Blankenezer, Visch-Ever of Deensche jagt, enz., wordt aangevoerd. Onderzoekende, wie de voorstanders der wet zijn, wordt gezegd, dat het zijn eenige de belangen van den graanhandel wel kennende en beoefenende groothandelaars in granen, zoo ook de binnenlandsche commissionairs en anderen, die hunnen werkkring geheel in den graanhandel bepalen en zich naar den loop des handels en des tijds schikken willen.

Hunne gronden nagaande alsmede, wat men van de vervulling hunner wenschen, eene doelmatige graanwet, mag verwachten, wordt te kennen gegeven, dat de handel door de aanneming eener graanwet uit die onzekerheid gered zal worden, in welke men zonder dezelve ongetwijfeld ieder jaar zal moeten verkeeren; immers onmisbaar zeker is dan, zonder buitengewone omstandigheden, het aanhoudend dalen der graanprijzen, zoo hier te lande als buiten 's lands. Sedert twee of drie jaren verdeelden de mislukte oogsten in *Rusland* den overvloed der andere Oostzee-landen, en *Odessa* staakte den toevoer naar de Middellandsche Zee; maar wanneer *Rusland* eens weder deszelfs gewone uitvoeren ten Noorden en Zuiden kan hervatten, de verdere Oostzee-landen als dan in *Europa* geene havens dan de onze vinden, dan is het geene gewaagde of te donkere stelling, te zeggen, dat de klagten over verval van handel en landbouw jaarlijks toenemen en meer en meer dringender zullen worden. Bovendien zal de handel, wanneer dezelve slechts eenmaal door eene vaste bepaling uit al die onzekerheid gered zal zijn, deszelfs werking naar die bepaling kunnen rigten; reeds is het vertrouwen op soliditeit en eene zekere waarde van eigendom, ten gevolge van het voorloopig besluit des Konings, wedergekeerd; en zoo nu de verwachting reeds zulk eene uitwerking had, zoude men dan niet als stellig mogen aannemen, dat, wanneer die verwachting zekerheid zal geworden zijn, die uitwerking meer zigtbaar en bestendig zal wezen?

Een tweede voordeel, uit de wet voort te vloeijen, zal zijn een meerdere toevoer en eene gereedere plaatsing der granen uit onze provincien, zoodat, wanneer het vertrouwen tot den handel terugkeert, de kapitalen ook voor denzelven meer gereed zullen zijn, en een meer algemeen binnenlandsch vertier, handel en scheepvaart zal bevorderen.

Ten derde zal de lagere prijsstand der vreemde granen in entrepôts tevens aan onze kapitalisten eene solide geldbelegging in goede kwaliteiten vreemd graan aanbieden en daardoor een' voorraad vormen, hetzij ter weder uitvoer bij elders opkomende behoefte, al spoedig tot gelijke prijzen met *Hamburg* en anderen, of ook om gereed te houden tegen minder ruime oogsten en verminderde regten hier te lande.

Voorts zal de wet medebrengen herstel van den handel op de Pruissische havens, daar de betere kwaliteit van het graan te eerder de hoogere regten kan dragen.

Aan den anderen kant zal, wel is waar, ten gevolge der wet, en uit hoofde der alsdan geringe kwaliteit van het graan, de [illegible] aanvoer-landen, *Denemarken*, *Holstein*, enz., verminderen; maar dit is echter juist het doel der wet, en moet tot herstel van het vervallene in onze nationale belangen dienstbaar zijn. Ten tweede zal het gevolg daarvan wezen een eenigzins verhoogde broodprijs voor den verbruiker, als tarwe tegen *f* 2 per mud en rogge 50 cent per mud; doch wanneer men echter aanneemt, dat het eerste graan voor een of twee jaren hooger stond dan nu, na de verhooging door de wet, en rogge nog in den verleden winter op denzelfden prijs als thans, dan zien wij niet in, dat zulks voor de nijverheid en de fabrijken een schadelijk gevolg zou hebben; bovendien, deze last drukt alleen bij overvloed en lage prijzen op den verbruiker, en neemt af naar mate de prijzen verhoogen gelijk ook bij merkelijk hoogere prijzen de wet den verbruiker beschermt. Men geeft tevens in bedenking of, door 50 cents per mud vermindering der belasting op het gemaal, de verbruiker niet ruim schadeloos gesteld zou worden, naardien hij ook hiervan het brood uit inlandsch graan zoude genieten. Nog eene derde zwarigheid bestaat in hooge regten in geval van verzekering en zeeschade; maar deze kan door onderlinge overeenkomst tusschen partijen gewijzigd worden, en is niet van dat gewigt, om eenen beslissenden invloed uit te oefenen. In allen gevalle zijn de twee laatste bezwaren voor schikking vatbaar.

Nopens de afkeerigheid van het entrepôt-stelsel, welke men bij de tegenstanders eener beschermende wet opmerkt, verklaren de schrijvers, dat ook zij geene voorstanders van dat stelsel zijn, wanneer hen niet de volle overtuiging bezielde, op handelkennis en ondervinding gegrond, dat wij tot behoud van onzen handel en van onze scheepvaart verpligt worden dit thans meer dan Europeesch stelsel te volgen. In de laatste jaren hebben de volken hetzelve niet alleen aangenomen, maar ook dit, van tot inkoop zich tot de eerste bronnen tot verkoop, tot de plaats van behoeften te wenden. Men wil van geene regten, hoe gering ook, iets weten; men wil slechts vrijhavens, en dit zijn de entrepôts. Dikwerf wordt *Hamburg* als eene stad met matige regten aangewezen en geroemd. Ook de schrijvers wenschen vrijen handel zonder regten, even als *Hamburg*; doch om dezen te verwerven, is er voor ons, zeggen zij, geen middel dan een vrijgevig entrepôt-stelsel, bij de voorgedragene wet zoo doelmatig verleend, en meerder prijsverschil tusschen dit en de consumptie-markt: getuige het toenemend algemeen gebruik van het entrepôt, door den koloniaal-handel, zelfs voor artikelen, met kleine regten belast!

Ten aanzien van vreeze voor represailles (welke niet ongegrond schijnt te zijn) zeggen de schrijvers, dat het te wenschen ware, dat er represailles te vreezen waren; dat, wie den handel kent, weet, dat wij wel niet meer uitgesloten of bezwaard kunnen worden, dan wij reeds werkelijk zijn; dat wij alom niets ter gunste onzer nijverheid, maar alles tegen ons vinden, en men ons noode toelaat; en dat eene stille hope ligt in eene graanwet, of dat er misschien eene wederkeerige wijziging met het Pruissische of Duitsche tolverbond tot stand te brengen was.

Ten slotte vragen de schrijvers, wat er van den handel zou geworden zijn, indien de afzendingen uit *Engeland* op hier dan eenige dagen den last granen niet door 's Konings besluit gestaakt waren? Dit geschrift eindigt aldus:

« De natie zal nu over Neêrlands landbouw en handel beslissen; bijzonder beslissen of de handel weder op goede grondslagen, ter mededinging met andere volken in den groothandel, in staat gesteld zal worden, dan wel, geheel ten dienste der andere natiën, slechts eene ondergeschikte markt tot zijnen werkkring zal houden. Dat de natie kieze!

« De Koning heeft gesproken en aan zijn volk gezegd hoe de uitslag van een allernaauwkeurigst onderzoek is geweest, en voorziening tot herstel toegezegd. Dat de natie kieze!

« Wij hebben onzen pligt vervuld en haar onze ondervinding en kennis van zaken voorgesteld, wat in beide gevallen, zonder bijzondere omstandigheden, de natie te wachten heeft.

« Het ontwerp, in alle opzigten overwogen, heeft de ondervinding ten gids.

« Negen of tien jaren zonder, en eenige *met* eene graanwet en entrepôt staan daar als getuigen, wat in den eersten, wat in den anderen stand de uitkomst zal zijn. De weinige jaren der bescherming, de weinige dagen sedert des Konings besluit, bewijzen, dat poging tot herstel niet geheel vruchteloos zal zijn, hoe onmogelijk ook vorige luister en welvaart terug kunnen keeren.

« Ons eenvoudig boeksken mogt de hooge eer genieten eenigzins de aandacht der wachters op Nederlands kapitool te erlangen; en moge dan ook nu nog de oppositie hare stem verheffen, haar doel is bekend; en wil zij, als in vroegeren tijd het Romeinsche volk, haar en des volks kostbaarste bezittingen op de weegschaal der ons overmagtige, en ons weinig goeds bewijzende vreemdelingen leggen: wij, die de boeijen en banden der vreemden haten en wenschen te verbreken, leggen deze bladen, even als het zwaard van den edelen Romer, op die schaal, en vragen de algeheele handhaving van het zoo krachtig als wijs besluit.

« De natie kieze, en moge ook het nageslacht zich nog in de keuze verblijden en dezelve zegenen!"

Als *naschrift* deelen de schrijvers mede eenen belangrijken ter koornbeurs van *Amsterdam* gevoerden handel. Het is de verkoop van eenige partijen tarwe, aangekomen, na des Konings besluit van den 29. September ll., en dus om de borgstelling der hooge regten in entrepôt aangegeven; welke partijen gekocht zijn tot wederuitvoer naar *Portugal*, tot eenen prijs, geenszins in verhouding met den consumptie-marktprijs vóór noch na 29 September. Op grond van dezen handel merkt men op, dat dezelve bewijst, vooreerst de ware vrijheid van handeling in entrepôt; hoe deze geheel verschilt met de gewone consumptie-markt, en, onafhankelijk van de laatste, op zich zelven staat; voorts hoe noodig en nuttig, bij het thans bij alle volken aangenomen stelsel, het entrepôt is; en bijzonder in deze daadzaak het onwedersprekelijk bewijs ligt, dat de oppositie geheel en al dwaalt in hare zoo hoog opgedrevene voorstelling, dat eene graanwet dezen graan-handel in deszelfs vrije werking naar buiten belemmeren zoude. Na deze daadzaak is het de schrijvers, naar zij zeggen, onmogelijk een meer afdoend bewijs voor de waarheid en deugdelijkheid hunner redeneringen te verschaffen.

« Een enkel woord — aldus besluit het geschrift — meenen wij hier nog bij te moeten voegen, betreffende de pogingen van den commissie-handel, om de ladingen, na 29. September binnengekomen, nog tot het oude regt te kunnen inklaren. Wij erkennen, het is voor den afzender geene aangename gebeurtenis; doch 50 pCt. der hoogere regten worden hem nagenoeg door den hoogeren prijs, na 28. September, ten gevolge der wet vergoed; en groote omzigtigheid, met naauwkeurige bepalingen vereend, zou, ter beveiliging tegen zeer gemakkelijke belangrijke fraude, in de toepassing dezer begunstiging vereischt worden.

« Eindelijk, wij vernemen vernieuwde pogingen van voornamen en aanzienlijken, velen, vreemd aan den graanhandel, aangemoedigd door daarbij belanghebbenden tegen eene wet, pogingen, om onnoozele schippers verzoekschriften te doen teekenen, tegen het dezen door de wet verleende voorregt, om, door de meerdere waarde der 10 pCt. restitutie, de voordeelen der bevrachting van granen te genieten.

« Wij betreuren deze dwaling, welke Neêrlands kostbaarste belangen ten offer brengt aan het belang van weinigen en van vreemden; onze betrekkingen verbieden ons openlijker en duidelijker te spreken. Eenmaal, doch dan misschien te laat, zal men zich het offer, aan een stelsel en ijdelen klank gebragt, beklagen. *Dat de natie kieze!*

ORGEL-CONCERT
VAN DEN HEER VOGEL.

Dit is dingsdag avond, zoo als aangekondigd was, in de groote kerk te Arnhem gegeven. De algemeene stem is, dat hetzelve vooral niet meer dan middelmatig is geweest, en dat, zoo de heer *Vogel* niet voortreffelijker weet te spelen, dan hij dien avond gedaan heeft, hij gerust te Berlijn had kunnen blijven.

---

§ Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen, en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANAK
voor het Jaar 1836.
door
O. G. Heldring,
Predikant te Hemmen.
Met vier plaatjes en een Muzijkstukje.
Tweede Jaargang.

INHOUD:

Weerteekenen; Tuinwerk; Gedachten van Volksvrienden; Lijst der Markten en Kermissen en der Middelen van Vervoer in de Provincie; Stand der Bevolking van *Gelderland*. — MENGELWERK: Aan den Gelderschen Volks-Almanak. *Geldersche Volksfeesten*: Het Driekoningen feest; Het Schuttersfeest te *Huissen*; — *Geldersche Oudheden*: De Romeinsche Grafsteen te *Doodewaard*; Het Klooster in 's Gravendaal. — *Geldersche Zeden en gewoonten*: Eene Bruiloft in de omstreken van *Borculo*; De ooskeskermis. — *Geldersche Geschiedenis*: BALDERIK en ADELA; KAREL VAN EGMOND, Hertog van *Gelder*; Op Hertog KAREL VAN GELDER; Het Dorp *Driel* in de *Overbetuwe*; De Winterpartij op het Dorp; — Brief aan Meester MARTEN BAARDMAN; *Geldersche taal*: Hoe Meester MIJNDERT NOORDMAN en Baas JOOSTEN en schat dee vinden; Is dat Geldersch? — *Geldersche Poezij*: Bij het graf mijner Moeder; Bede eener hopende Moeder; Op Vader Willem's Verjaardag; Op het huwelijk van eenen Vrieschen predikant met een Geldersch meisje; De Speelman; De Fleur; Natuur; Gewaarwording bij de beschouwing der Natuur; Droomen; Hulde aan de Vriendschap; Op de afgebrande en herbouwde kerk der Hervormden te *Gendringen*; Raad aan ongehuwden; Zedigheid en Beschaving; De Nachtwaker; Het bijgeloof der 16e vergeleken met dat der 19e Eeuw. — *Geldersche beroemde Mannen*: WILLEM SLUITER; GIJSBERTUS CUPERUS; *Geldersche Hutspot*. — De Komeet.

De prijs op ordinair papier is. . . . . *f* 0.75.
Dito in karton. . . . . - 1.00.
Dito velin, verguld op snee en in koker . . . - 1.80.

N. B. *De twee laatste soorten worden niet in commissie verzonden, maar moeten voor rekening worden ontboden.*

Getrouwd:

J. W. H. SMISSAERT,
Resident van Bagelen, Eiland Java.
en
Jonkvrouwe A. M. C. KLEIN.

ZUTPHEN, den 3den December 1835.

AMORTISATIE-SIJNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
VERPACHTING.

DE AGENT VAN HET DOMEIN TE ZUTPHEN zal, op Maandag den 7den December 1835, des morgens ten 9 ure, op het raadhuis te *Doesborgh*, ten overstaan van het stedelijk bestuur aldaar, en des anderendaags, des morgens op hetzelfde uur, ten huize van *Th. VERHOEVEN*, te *Lobith*, ten overstaan van het plaatselijk bestuur van *Herwen en Aardt*, in het openbaar, aan de meestbiedenden verpachten, als volgt:

Te Doesborgh

HET GRASGEWAS, *groeijende op-* en de VISSCHERIJ *in de vestingwerken aldaar.*

Te Lobith:

1o. Een perceel BOUWLAND, *het Welleveld* genaamd, onder *Duiven* gelegen, en

2o. Een perceel WEIDELAND, *de Eltensche Waardsweide* genaamd, gelegen te *Lobith*; alles breeder bij de publicatien omschreven.

En zulks op alle zoodanige conditien en voorwaarden, als ter visie liggen, zoo ten kantore van voornoemden heer Agent, als ter secretarien der welgemelde besturen.

De Agent voornoemd,
(*was get.*) J. VAN LAMSWEERDE.

---

† † † § Op Maandag den 14den December 1835, des avonds ten zes ure, zal, ten huize van den Heer *SANDERS LEBEN*, in *Zwijnshoofd* te *Arnhem*, ten overstaan van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, in het openbaar, bij toeslag, worden geveild:

1o. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, binnen *Arnhem*, in de Oeverstraat, Wijk B No. 20, Kadaster Sectie O No. 1840, met BINNENPLAATS en ACHTERKEUKEN; het onderhuis bewoond door *J. F. WESSENBURG* en het bovenhuis door den eigenaar *KNIEST*; ingezet op *f* 1800.

2o. Een TUIN met TUINHUISJE, op de Weerdjeshoven, binnen *Arnhem*, Kadaster Sectie O No. 1151 en 1152; in gebruik bij den voornoemden eigenaar. — Ingezet op *f* 446.

3o. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, binnen *Arnhem*, in de Oeverstraat, Wijk B No. 13, Kadaster Sectie O No. 1844; bewoond door den Koopman *VAN AALTEN*; ingezet op *f* 1150.

De beide voorschrevene huizen, zeer geschikt voor alle neringen en handteringen, zijn te aanvaarden met 1o. Mei 1836, en de Tuin met 1o Februarij eerstkomende.

---

§ † § § § Allen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van den Heer Baron *VAN GOLSTEYN VAN HOEKENBURG*, in leven *Ritmeester bij de Afdeeling Kurassiers No. 1*, gelieven daarvan voor den 1sten Januarij 1836 opgave of betaling te doen ten Kantore van den Heer Mr. *E. SCHEIDIUS*, Advocaat te *Arnhem*. — Brieven franco.

---

† † † † † Tegen Februarij aanstaande, verlangt men, op een aangenaam en gezond Dorp, een WEDUWE of WERKMEID, van de Hervormde Godsdienst, goed kunnende Strijken en Naaijen; van een onbesproken gedrag, geschiktheid bezittende om met kinderen te kunnen omgaan, en van goede getuigschriften voorzien. — Het loon bedraagt *f* 40 à 45.

Met franko brieven, onder de letters M. R. — adressere men zich bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

PÂTE PECTORALE
VAN REGNAULT SENIOR.
Gebreveteerd Pharmacien van 't Gouvernement te Parijs.

Menigvuldige ondervindingen, in al de Hospitalen van *Parijs* gedaan, hebben ten volle bewezen, dat de *Pâte Pectorale* van REGNAULT *Senior*, *geen opium inhoudt*, en dat dezelve een bewezen overwigt heeft op alle Pectorale middelen tot het genezen van *Verkoudheden*, *Catharas*, *Kinkhoest*, *Borstspanningen of Asthmes*, *Schorheid*, *Hoest* of *Ontsteking op de Borst*; al deze voordeelen hebben den roem van dit middel gevestigd, hetwelk ons aanmoedigt, om hetzelve ten sterkste aan te bevelen. De verschillende Depots zijn te *Amsterdam* bij *Bourette*, in de Kalverstraat No 39 en bij *A. Kluytenaar*, in de Kalverstraat No. 218; in den *Haag* bij *Nieuwkerk*, confiseur, en bij *Sack*, Koopman aldaar; te *Rotterdam* bij *Losel Vorstman*, Westnieuwland; te *'s Hertogenbosch*, bij *S. L. Welsch en zoon*; te *Groningen* bij *J. Sypkens*, Koopman; te *Utrecht* bij *Reuser*; te *Middelburg* bij *van Bakelgem*, Languedeloosstaat. L. B. No. 116, alsmede bij *Marinissen*, en te *Leyden* bij *Zuur*, confiseur.

---

§ § § † † § De Ondergeteekende bericht, bij dezen, aan zijne geerde Begunstigers, dat zijn Boekwinkel wederom, even als in vorige jaren, ruim voorzien is van allerhande KINDERBOEKJES, zoo in het Hollandsch, als in het Fransch en Hoogduitsch; als ook van onderscheide soorten van ALMANAKKEN, het een en ander zeer geschikt, om voor St. NIKOLAAL-GESCENKEN te dienen.

J. Az. DOIJER.

*** *W. VAN BOEKEREN* heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

FABELEN EN GEDICHTJES voor KINDEREN,
met 24 fraaije Plaatjes, à 90 Cents.

De gemoedelijke strekking, de echt kinderlijke toon en gemakkelijke versificatie, maken dit Boekje tot een geschikt St. NICOLAAS GESCHENK.

*** De Boekhandelaar *NYHOFF* te *Arnhem* geeft uit: *Tafereelen uit de omstreken van Arnhem in kunstplaten, door* A. J. COUWENBERG Jz., eerste en tweede aflevering, bevattende 7 platen. Men zie de gunstige beoordeeling hiervan in de *alg. vaderl. letteroefen.* voor December 1835. Op verlangen van velen, blijft de inteekening opengesteld tot op de uitgave der derde aflevering.

Dezelve heeft een ruimen voorraad van *Kinderwerkjes* tot *St. Nicolaas en N. Jaars-Geschenken*, ook velerlei soort van Binnen- en Buitenlandsche *Almanakken*, met extra fijne plaatjes.

*** Bij *G. J. A. BEIJERINCK*, te *Amsterdam*, heeft de pers verlaten en is primo November alom verzonden:

I. ALMANAK VOOR HET SCHOONE EN GOEDE, voor 1836, verzameld door Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA, met platen en het portret van prinses *Marianne*; in karton en koker [illegible] *f* 1.80 en in extra band en koker *f* 2.40.

II. ALMANAK VOOR DE JEUGD, voor 1836, door de Wed. A. B. VAN MEERKAMP en Mr. C. P. E. ROBIDÉ v. D. AA, met platen *f* [illegible] en gekleurd, [illegible]

III. DE WANDEL MET GOD, in de [illegible] Heer JEZUS CHRISTUS; door J. CORSTIUS, Predikant te *Amsterdam*, 1ste deel, in gr. 8vo *f* 2.25.

IV. DE RIJN, in Afbeeldingen en Tafereelen geschetst, 1ste aflevering, *bij inteekening* *f* 3.60.

V. LOSSE BLADEN uit het groote Levensboek, door Mr. C. P. E. ROBIDÉ v. D. AA, 2de en laatste deel, in gr. 8vo, met Vignet *f* 3.40. Idem 2 deelen kompleet *f* 6.80.

VI. WINTER-AVOND LECTUUR van Pachter Gerhard, door O. G. HELDRING, 1ste stukje, in gr. 8vo *f* 1.25.

Voorts is door hem in den loop van dit jaar in het licht gegeven:

VII. MAGAZIJN VAN ROMANS EN VERHALEN, 3de deel, in gr. 8vo *f* 3,30. Ook onder den afzonderlijken Titel van: ROMANS EN VERHALEN van C. G. VERMEHR, geb. *Brouwer*. Mr. A. C. VAN HALMAEL Jr., enz. *f* 3,30.

VIII. PANDORA, Lektuur voor den Beschaafden Stand, door B. T. LUBLINK WEDDIK, 3de stukje, in gr. 8vo *f* 1,25.

IX. DE LAATSTE DAGEN VAN POMPEJI, door L. BULWER, 2 deelen, in gr. 8o, met Titel-Vignet *f* 7,80.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.